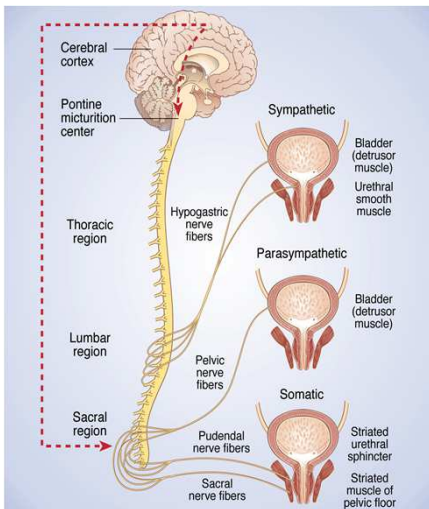

Αντιμουςκαρινικά και νευρογενής κύστη: Τι γνωρίζουμε και τι μας αγχώνει?

Αθανάσιος Οικονόμου
Ουρολογική Κλινική
Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας

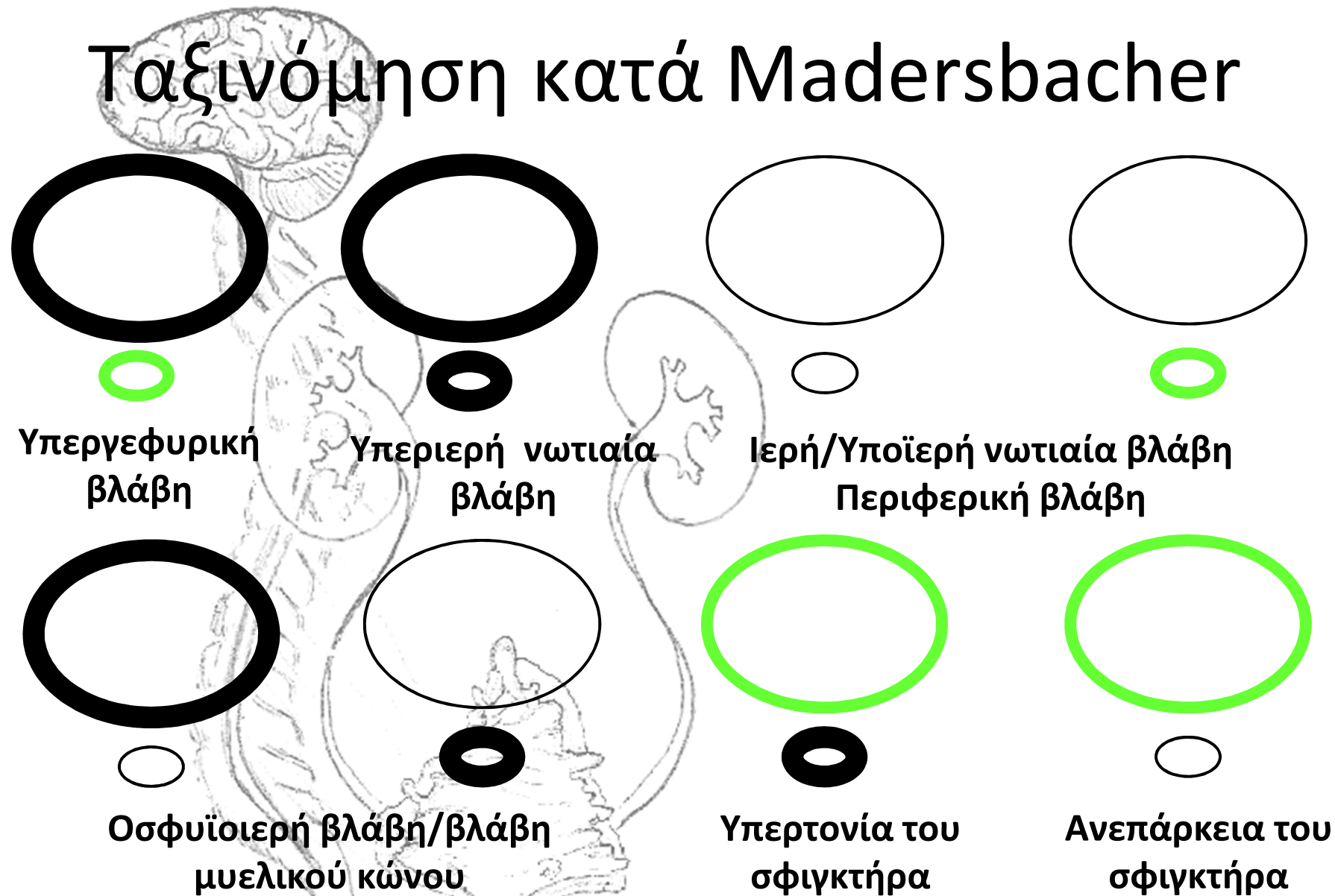
Σύγκριση συμφερόντων

- Astellas
- Pfizer
- GSK
- Amgen
- Eli-Lilly
- Ferring

Νευρογενής κύστη και αντιμουςκαρινικά

Σε όλους τους ασθενείς με
νευρογενή κύστη θα δώσουμε
αντιμουςκαρινικά?

Ταξινόμηση κατά Madersbacher

2.3.1 Recommendation for clinical practice

The Madersbacher classification system (107, 122) (Figure 2.1) is recommended for clinical practice (Grade of recommendation: B).

Νευρογενής κύστη και αντιμουςκαρινικά

- Νευρογενής υπερλειτουργική ουροδόχος κύστη
- Ουροδόχος κύστη αυξημένων πιέσεων
- Ουροδόχος κύστη μειωμένης χωρητικότητας
- Ουροδόχος κύστη μειωμένης διατασιμότητας
- Δυσσυνέργεια εξωστήρα-έξω σφιγκτήρα
- Υψηλή πίεση διαφυγής ούρων (DLPP)
  - Ακράτεια ούρων επιτακτικού τύπου-ποιότητα ζωής
  - Κίνδυνος για το ανώτερο ουροποιητικό

Αντιμετώπιση - Στόχοι

1. Εγκαιρή και κατάλληλη αντιμετώπιση, ώστε να αποφευχθούν:

Υπερδιάταση ουροδόχου κύστης

Λοιμώξεις ουροποιητικού

Λιθίαση κύστης

Κάκωση ουρήθρας

Αντιμετώπιση - Στόχοι

2. Προστασία Ανώτερου Ουροποιητικού

- Ικανοποιητική χωρητικότητα και διατασιμότητα
- Πλήρωση με χαμηλές πιέσεις
- Πλήρης κένωση με αποδεκτές πιέσεις χωρίς υποκυστικό κώλυμα

3. Εγκράτεια ή Αντιμετώπιση (διαχείριση) της ακράτειας

Αντιμετώπιση - Στόχοι

4. Αποκατάσταση (τμήματος) λειτουργίας κατώτερου ουροποιητικού
5. Βελτίωση ποιότητας ζωής ασθενών

Υπεργεφυρική
εγκεφαλική (γεφυρική)

Νωτιαία υπεριορμή

σταθερή ή προϊούσα

Νωτιαία ιερή

CE/ περιφερική

Υφιορμή

Αρχική εκτίμηση

- Ιστορικό
- Γενική εκτίμηση, καθώς και της φροντίδας
- Ημερολόγιο ούρησης και βαθμολόγηση συμπτωμάτων
- Λειτουργικό επίπεδο, γνωστική κατάσταση, ποιότητα ζωής, επιθυμία για θεραπεία
- Φυσική εξέταση: οσφυοϊερά δερμοτόμια, ακούσιος/εκούσιος τόνος σφιγκτήρα, βολβοσηραγγώδες αντανάκλασικό, δεξιότητα χεριών
- Γενική ούρων, καλλιέργεια επί ένδειξης
- Απεικονιστικός έλεγχος και νεφρική λειτουργία
- Υπολειπόμενο μετά ούρηση

Υπερλειτουργική κύστη
χωρίς υπολειπόμενο

Ακράτεια προσπαθείας

Ακράτεια με σημαντικό
υπολειπόμενο

Συμπεριφορική θεραπεία

Αντιμουςκαρινικά

Εξωτερικός καθετήρας

Συμπεριφορική θεραπεία

Εξωτερικός καθετήρας

Διαλείποντες καθετηριασμοί

+/- αντιμουςκαρινικά (AM)

Μόνιμος καθετήρας

Αποτυχία

επανεκτίμηση / εξειδικευμένη αντιμετώπιση

Εξειδικευμένη αντιμετώπιση

Υπεργεφυρική εγκεφαλική (γεφυρική)	Νωτιαία υπεριερή	Νωτιαία ιερή	Υφιερή CE/ περιφερική
σταθερή ή προϋούσα			
Παρεμβατική ουροδυναμική: ενδείκνυται η βιντεοουροδυναμική Δυναμική απεικονιστική μελέτη κατώτερου ουροποιητικού			
Υπερλειουργική κύστη Με DSD	Χωρίς DSD	Ακράτεια προσπαθείας σφιγκτηριακή ανεπάρκεια	Ακράτεια με υπόλοιπο Υποσυστολία εξωστήρα ή σφιγκτηριακή υπερλειουργία
Διαλείποντες + AM Μόνιμος καθετ. + AM	Συμπεριφορική Καθετήρας + AM Πρόκληση ούρησης Διαδερμικός νευροερεθισμός	Προγραμματισμένη ούρηση Εξωτερικός καθετήρας	Διαλείποντες καθετ. Κοιλιακή ούρηση Ενδοκυστικός νευροερεθισμός (A-1 αποκλειστής)
SDAF+ IC SDAF+ SARS	Ενδοκυστικό BOTOX Κυστεοπλαστική (Αυτομεγέθυνση κύστης)	Τεχνητός σφιγκτήρας Υποαυχενικό sling / σύγκλειση αυχένα Διογκωτικές ύλες (Υποουρηθρική ταινία)	Ενδοουρηθρικό stent Σφιγκτηροτομή (BOTOX σφιγκτήρα)
Εκτροπή ούρων σε επιλεγμένες περιπτώσεις			

Νευρογενής κύστη και αντιμουςκαρινικά

Τι γνωρίζουμε? Τι μας αγχώνει?

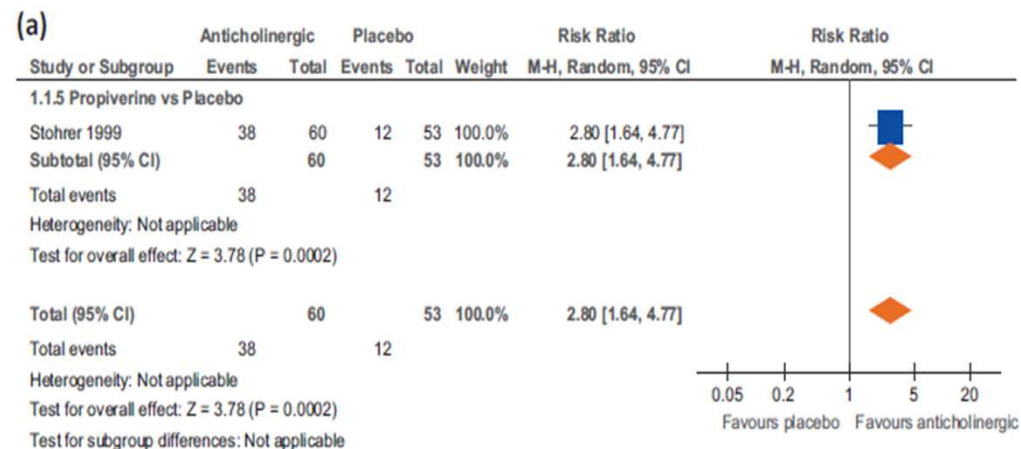
- Ποιο αντιμουςκαρινικό?
- Σε ποια δόση?
- Αποτελεσματικότητα? Τι κάνω αν αποτύχει?
- Ανεπιθύμητες ενέργειες?

Νευρογενής κύστη και αντιμουςκαρινικά

- 16 RCT μελέτες (5 με άλλο αντιμουςκαρινικό φάρμακο, 8 με εικονικό φάρμακο, 5 με διαφορετικές δόσεις του ίδιου φαρμάκου, 3 με διαφορετική οδό χορήγησης του ίδιου φαρμάκου)
- 960 ασθενείς
- Μέσος χρόνος παρακολούθησης 3.8 εβδομάδες

Αντιμουςκαρινικά vs εικονικό φάρμακο

- Αναφερόμενη από τους ασθενείς θεραπεία ή βελτίωση (63% αντιμουςκαρινικό vs 22% placebo)

- Χωρίς στατιστικά σημαντική διαφορά στη συχνουρία και στα επεισόδια ακράτειας/24ωρο με βάση τα ημερολόγια ούρησης

Αντιμουσκαρινικά vs εικονικό φάρμακο

Στατιστικά σημαντική

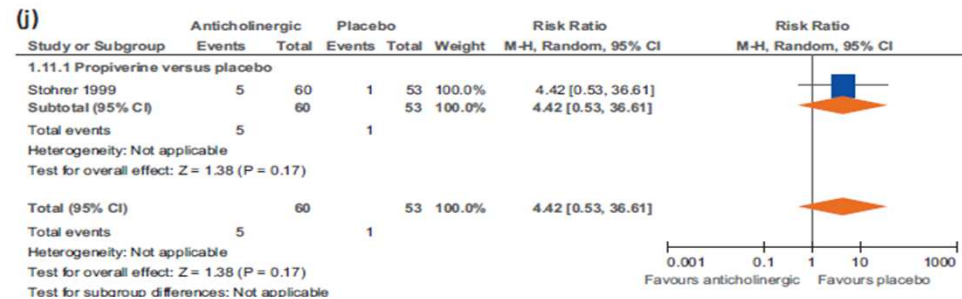
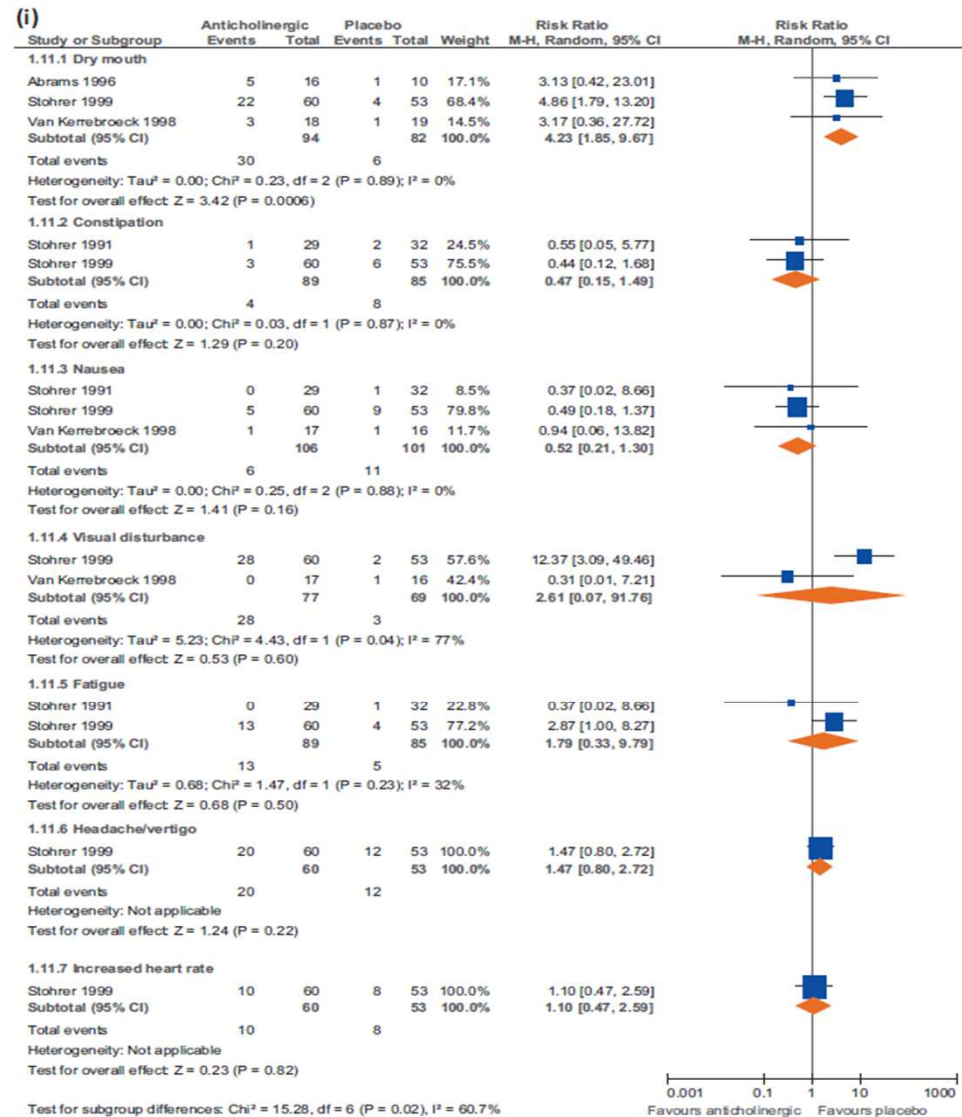
- αύξηση μέγιστης κυστεομανομετρικής χωρητικότητας (MCC)
- αύξηση όγκου στην πρώτη ακούσια συστολή
- μείωση μέγιστης πίεσης του εξωστήρα(MDP)

Χωρίς στατιστικά σημαντική διαφορά

- στη διατασιμότητα
- στον υπολειπόμενο όγκο ούρων

Ανεπιθύμητες ενέργειες

- Στατιστικά σημαντική διαφορά μόνο στην ξηροστομία
- Χωρίς στατιστικά σημαντική διαφορά στα ποσοστά διακοπής της αγωγής

Αντιμουςκαρινικό vs άλλο αντιμουςκαρινικό

- οξυβουτυνίνη vs προπανθελίνη
- οξυβουτυνίνη vs τρόσπιο
- προπιβερίνη vs οξυβουτυνίνη
- οξυβουτυνίνη vs ενδοκυστική ατροπίνη

Αντιμουςκαρινικό vs άλλου αντιμουςκαρινικό

Χωρίς στατιστικά σημαντική διαφορά στην:

- αναφερόμενη από τους ασθενείς θεραπεία ή βελτίωση
- συχνουρία και στα επεισόδια ακράτειας/24ωρο
- ΑΕ και στα ποσοστά διακοπής της αγωγής
- Ουροδυναμικές παραμέτρους (MCC, MDP, PVR)

Διαφορετικές δόσεις ίδιου αντιχολινεργικού

Τολτεροδίνη 4mg vs 1 mg, 2mg, 8mg

- Βελτίωση συμπτωματολογίας και ουροδυναμικών παραμέτρων
- Χωρίς διαφορές στις ΑΕ και στη διακοπή αγωγής
- Διαφορές στη MCC και PVR μεταξύ 4 και 8 mg

Διαφορετικές δόσεις ίδιου αντιχολινεργικού

Τρόσπιο 45mg vs 90 mg, 135mg

- Χωρίς διαφορές στη MCC , MDP και διατασιμότητα
- Χωρίς διαφορές στις ΑΕ

Διαφορετικές δόσεις ίδιου αντιχολινεργικού

Προπιβερίνη 30mg vs 15 mg, 45mg, 60mg

- Χωρίς στατιστικά σημαντική διαφορά
- Διαφορά μόνο στη διατασιμότητα μεταξύ 30 και 60 mg
- Χωρίς διαφορές στις ΑΕ

Μορφές φαρμάκου-οδοί χορήγησης

Προπιβερίνη ER, IR

Οξυβουτυνίνη per os, ενδοκυστικά

- Χωρίς στατιστικά σημαντικές διαφορές στην αποτελεσματικότητα και τις ΑΕ

Σολιφенаκίνη vs οξυβουτυνίνη

5 mg σολιφенаκίνης vs 15 mg οξυβουτυνίνης

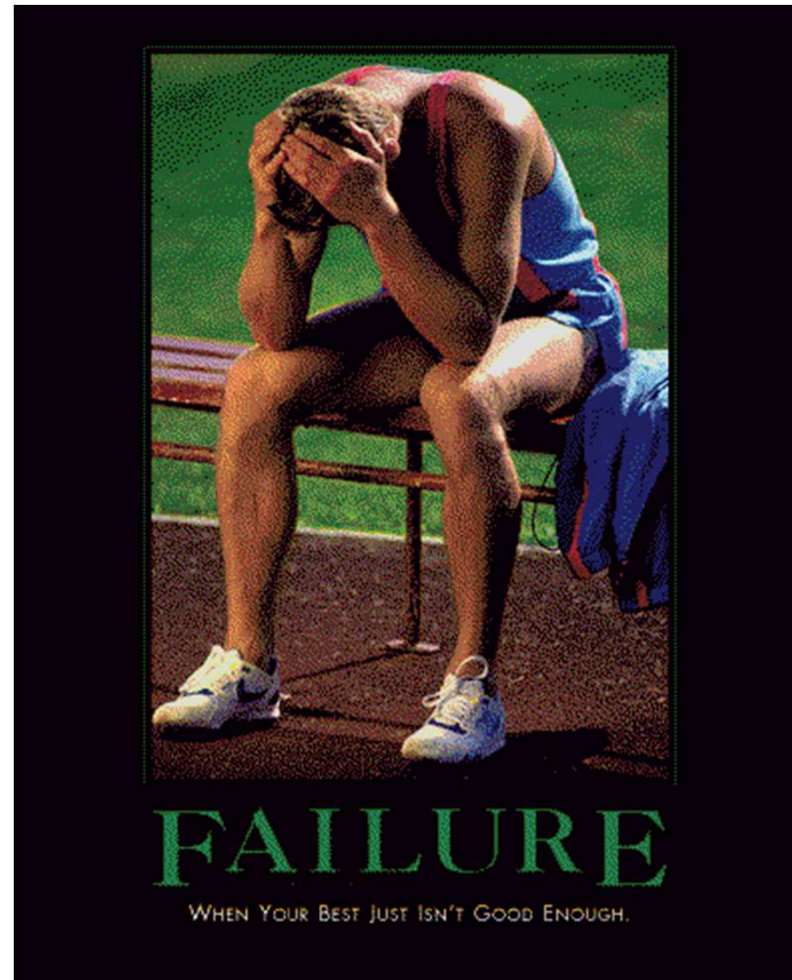
- Παρόμοια βελτίωση ουροδυναμικών παραμέτρων

10 mg σολιφенаκίνης vs placebo

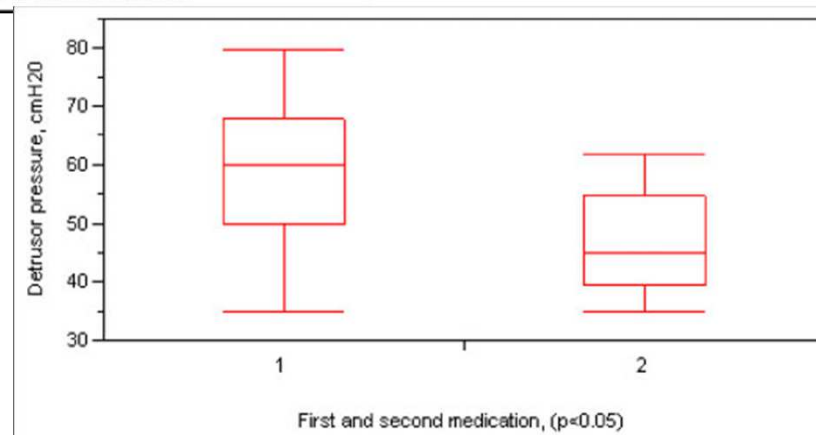
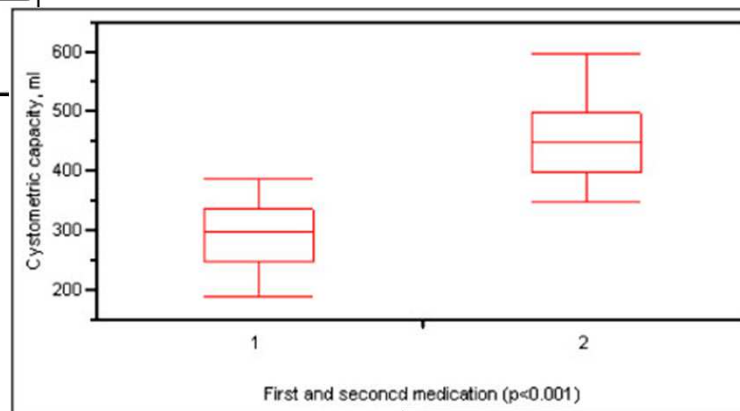
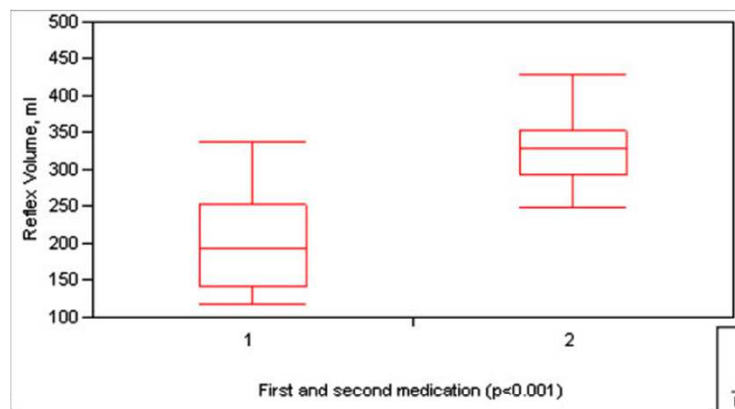
- Αναφερόμενη από τους ασθενείς βελτίωση
- Βελτίωση UDS παραμέτρων
- Χωρίς βελτίωση συχνουρία, ακράτεια, αριθμό ΔΚ
- Χωρίς διαφορά ΑΕ

Amarenco et al, EAU 2012

Όταν αποτυγχάνει η αρχική θεραπεία?

Διπλασιασμός δόσης αντιχολινεργικών

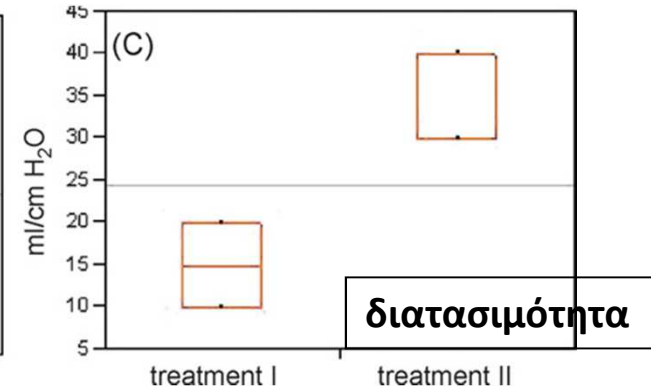
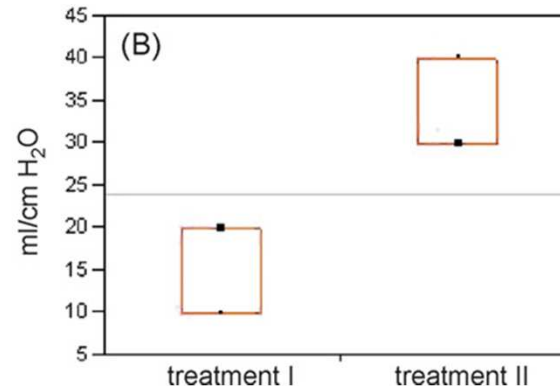
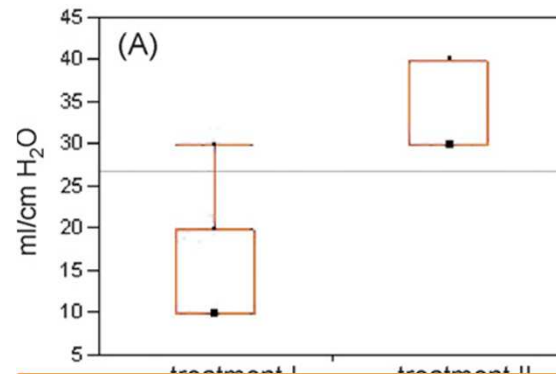
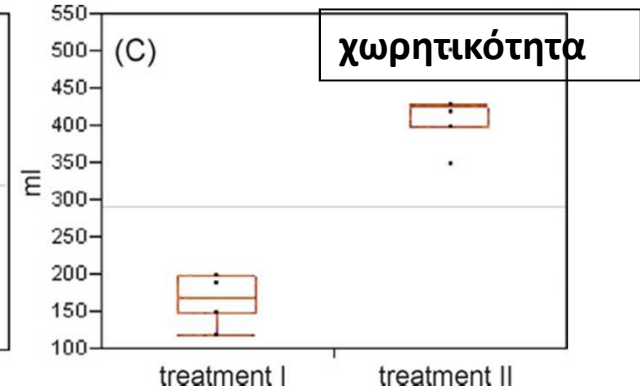
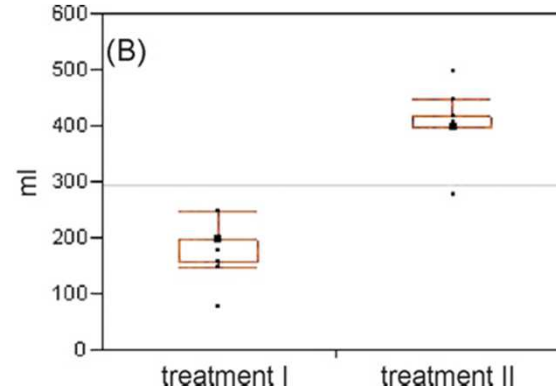
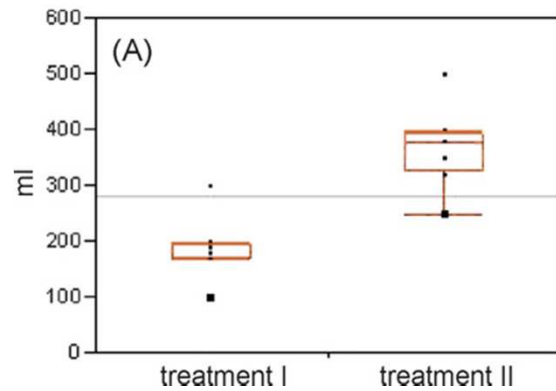

Τολτεροδίνη ή τρόσπιο
Επιτυχία: 76% ασθενών
Διακοπή λόγω ΑΕ: 4,8%

M. Horstmann et al. Neurourol & Urodyn 2006

Συνδυασμός υψηλής δόσης 2 αντιχολινεργικών

ακράτεια

Bladder diaries mean
($\pm$ SD)

Incontinence events/
day

Before   After

Group A	7.0 (1.5)	0.6 (0.7)**
Group B	7.5 (2.7)	2.0 (1.5)***
Group C	8.6 (2.7)	1.3 (0.9)**

(A): τολτεροδίνη +
οξυβουτυνίνη
(B): τρόσπιο +
τολτεροδίνη
(C): οξυβουτυνίνη +
τρόσπιο

85% επιτυχία
Παρόμοιες ΑΕ

Amend B. Eur Urol. 2008
53(5):1021-8.

Τι μας αγχώνει?

- **Αποτελεσματικότητα**
- **Τι κάνω σε αποτυχία?**
- **Ανεπιθύμητες ενέργειες**

Τι μας αγχώνει?

Ανεπιθύμητες ενέργειες

- Ξηροστομία, Δυσκοιλιότητα
- Ναυτία, Διαταραχές όρασης, Πονοκέφαλος, Ταχυκαρδία, Κόπωση
- Διαταραχές γνωστικού-νοητικού επιπέδου, διαταραχή προσοχής, μνήμης, άνοια
- Δυσχέρεια ούρησης-αυξημένος υπολειπόμενος όγκος ούρων-επίσχεση ούρων

Διαταραχές γνωστικού-νοητικού επιπέδου

- Προσοχή στους ασθενείς cognitively impaired
- Κίνδυνος επιδείνωσης διαταραχών μνήμης, έναρξης συγκυτικού επεισοδίου, διαταραχών προσοχής και συγκέντρωσης, διαταραχές ύπνου

Διαταραχές γνωστικού-νοητικού επιπέδου

- **Τρόσπιο** (δεν διαπερνά τον αιματοεγκεφαλικό φραγμό)
- **Δαριφενακίνη** (υπερεκλεκτικός Μ3-αναστολέας)
- **Σολιφενακίνη, τολτεροδίνη** (χωρίς διαταραχές γνωστικού επιπέδου σε φυσιολογικούς ενήλικες και ηλικιωμένους με OAB)
- **Φεσοτεροδίνη**

Δυσχέρεια ούρησης-αυξημένος υπολειπόμενος όγκος ούρων-επίσχεση ούρων

- Δράση στις αισθητικές ίνες (Α-δ και C)
- Σπάνια τα επεισόδια επίσχεσης
- Προσοχή σε ασθενείς
  - με υπεργεφυρικές βλάβες (κυρίως σε άνδρες με πιθανή συνυπάρχουσα υποकुστική απόφραξη ή ασθενείς με δυσλειτουργική ούρηση)
  - με υπερϊερές βλάβες με DSD ή δυσλειτουργική ούρηση (ΣΚΠ, μυελίτιδες, κακώσεις NM ...)
- Χωρίς πρόβλημα σε ασθενείς που υποβάλλονται σε διαλείποντες καθετηριασμούς

Δυσχέρεια ούρησης-αυξημένος υπολειπόμενος όγκος ούρων-επίσχεση ούρων

- Τακτική παρακολούθηση (ουροροομετρία, έλεγχος υπολειπόμενου όγκου ούρων)
- Μείωση δόσης αντιμουςκαρινικού
- Αλλαγή αντιμουςκαρινικού
- Προσθήκη α-αποκλειστή
- Διαλείποντες καθετηριασμοί

Αντιχολινεργικά και νευρογενής κύστη: μετα- ανάλυση ελεγχόμενων μελετών

(Madhuvrata P et al, Eur Urol 2012)

Αντιμουςκαρινικά και νευρογενής κύστη: τα δεδομένα

- Τα αντιμουςκαρινικά αποτελούν τη πρώτη θεραπευτική επιλογή για την αντιμετώπιση της νευρογενούς υπερλειτουργίας του εξωστήρα
- Η αποτελεσματικότητα και ασφαλής χρήση τους σε ΝΥΕ έχει τεκμηριωθεί και σε βάθος χρόνου (LOE 1, Grade A)
- Μέγιστες δόσεις

Αντιμουςκαρινικά και νευρογενής κύστη: τα δεδομένα

- Συχνά ανάγκη συνδυασμού δύο αντιχολινεργικών για μεγιστοποίηση αποτελεσματικότητας (LOE 1, Grade A)
- Εναλλακτικά χορήγηση αντιμουςκαρινικών διαδερμικά ή ενδοκυστικά (LOE 2, Grade B)
- Λίγες τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες μελέτες

Αντιμουςκαρινικά και νευρογενής κύστη: τα δεδομένα

- Αντιμετώπιση υπερλειτουργίας εξωστήρα
- Μείωση συμπτωμάτων
- Προφύλαξη ανώτερου ουροποιητικού (βελτίωση διατασιμότητας)
- Βελτίωση ποιότητας ζωής
- Ξηροστομία- διακοπή αγωγής?
- Οξυβουτυνίνη, τρόσπιο, προπιβερίνη, τολτεροδίνη και προπιβερίνη (LoE:1a)
- Δαριφενακίνη, σολιφενακίνη (open label σε ΣΚΠ)
- Φεσοτεροδίνη ???